

Annex A – General reporting format for the 2007-2012 report

0.1 Member State

GR

1. Main achievements under the Habitats Directive

1.1. Text in national language

Συνολικά 239 από τους 241 Τόπους Κοινοτικής Σημασίας (ΤΚΣ) έχουν χαρακτηριστεί ως Ειδικές Ζώνες Διατήρησης σύμφωνα με τον Νόμο 3937/2011 (ΦΕΚ 60/Α/2011) για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας (άρθρο 4, παρ. 1α). Δύο ΤΚΣ εντάχθηκαν στον Κοινοτικό κατάλογο το 2012. Στο άρθρο 8 του νόμου 3937/2011 ορίζονται γενικές διατάξεις για την προστασία και διατήρηση του δικτύου Natura 2000. Στον ίδιο νόμο περιλαμβάνονται γενικές διατάξεις για την εκτός σχεδίου δόμηση εντός των περιοχών του δικτύου, στις οποίες το ελάχιστο όριο αρτιότητας και κατάτμησης ορίζεται στα 10 στρέμματα. Περαιτέρω, δεν επιτρέπεται η κίνηση μηχανοκίνητων οχημάτων εκτός οδικού δικτύου σε οικολογικά ευαίσθητες εκτάσεις, περιλαμβανομένων των οικοτόπων προτεραιότητας του παραρτήματος Ι της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ (άρθρο 13 παρ. 4 του ίδιου νόμου). Οι τύποι οικοτόπων προτεραιότητας αποτελούν περιοχές αποκλεισμού και για τις εγκαταστάσεις ανανεώσιμων πηγών ενέργειας όπως αιολικές εγκαταστάσεις, μικρά υδροηλεκτρικά έργα, εγκαταστάσεις εκμετάλλευσης ηλιακής ενέργειας, σύμφωνα με το ειδικό πλαίσιο χωροταξικού σχεδιασμού και αειφόρου ανάπτυξης για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (Απόφαση 49828, ΦΕΚ 2464/Β/2008) καθώς και για βιομηχανικές δραστηριότητες, σύμφωνα με το αντίστοιχο πλαίσιο για τη βιομηχανία (Απόφαση 11508, ΦΕΚ 151/2009). Σε ό,τι αφορά τις ανάγκες σε νερό των τύπων οικοτόπων και ειδών, έχουν εγκριθεί 12 από τα 14 Σχέδια Διαχείρισης Υδατικών Διαμερισμάτων σύμφωνα με την Οδηγία Πλαίσιο για τα Ύδατα, ενώ τα υπόλοιπα 2 βρίσκονται σε διαδικασία διαβούλευσης και έγκρισης. Η επίδραση των μέτρων διαχείρισης στους τύπους οικοτόπων και τα είδη Κοινοτικού ενδιαφέροντος θα αξιολογηθεί κατά την επόμενη περίοδο. Με την έκδοση του Νόμου 3983/2011 (ΦΕΚ 144/Α/2011), η ελληνική νομοθεσία εναρμονίσθηκε με την Οδηγία Πλαίσιο για τη Θαλάσσια Στρατηγική (Οδηγία 2008/56/ΕΚ). Επισημαίνεται ότι τα λιβάδια Ποσειδωνίας εντός των περιοχών του δικτύου Natura 2000 προστατεύονται από τις υδατοκαλλιέργειες (Νόμος 3937/2011) και από την αλιεία με συρόμενα εργαλεία (Απόφαση 167378, ΦΕΚ 241/Δ/2007). Στην εν λόγω Απόφαση δίδονται σε ναυτικούς χάρτες τα ακριβή όρια και οι συντεταγμένες των οριοθετημένων θαλάσσιων περιοχών με λιβάδια Ποσειδωνίας. Επιπλέον, το Λιμενικό Σώμα εκτελεί περιπολίες στον θαλάσσιο χώρο για την προστασία από παράνομες δραστηριότητες και αντιμετωπίζει περιστατικά ρύπανσης υλοποιώντας σχέδια έκτακτης ανάγκης και χρησιμοποιώντας κατάλληλο εξοπλισμό.

Ο Νόμος 3937/2011 ενσωμάτωσε τις περιοχές του δικτύου Natura 2000 στο εθνικό σύστημα προστατευόμενων περιοχών, μέσω του ορισμού τους ως Περιοχών Προστασίας Οικοτόπων και Ειδών και ειδικότερα ως Ειδικών Ζωνών Διατήρησης (ΕΖΔ) και ως Ζωνών Ειδικής Προστασίας. Περί το 28% της έκτασης των ΕΖΔ (7,860 km²) έχει επιπλέον χαρακτηριστεί με νομοθετήματα προστασίας ως Εθνικά Πάρκα ή Περιοχές Προστασίας της Φύσης. Επιπροσθέτως, περί τα 3,2% της έκτασής τους (~900 km²) προστατεύεται από τη Δασική Νομοθεσία ως Εθνικοί Δρυμοί, Αισθητικά Δάση, Διατηρητέα Μνημεία της Φύσης και Καταφύγια Άγριας Ζωής. Περαιτέρω, για ορισμένες ΕΖΔ έχουν ληφθεί κανονιστικά και διοικητικά μέτρα, όπως αναστολή οικοδομικών εργασιών (GR2410002, GR2450005) και προστασία ορεινών όγκων (GR3000001, GR3000006). Ακόμη, μικροί υγρότοποι σε ΕΖΔ έχουν θεσμικά κατοχυρωθεί μέσω του Προεδρικού Διατάγματος 229/2012, για την προστασία και ανάδειξη των μικρών νησιωτικών υγρότοπων. Από το τρέχον πρόγραμμα της εποπτείας των ειδών και τύπων οικοτόπων εκπονείται η πρόταση για στόχους διατήρησης των περιοχών του δικτύου Natura 2000. Σε περιοχές του δικτύου Natura 2000 λειτουργούν 28 Φορείς Διαχείρισης (ΦΔ), εκ των οποίων οι 27 συστάθηκαν το 2002 και κατά την περίοδο αναφοράς έγιναν πλήρως επιχειρησιακοί. Συνολικά, ~ 35% της επιφάνειας των ΕΖΔ και των ΤΚΣ βρίσκεται υπό την αρμοδιότητα ΦΔ. Στις περιοχές του δικτύου με ΦΔ υλοποιούνται δράσεις διατήρησης, παρακολούθησης, περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, ενημέρωσης κοινού, με συγχρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη 2007 – 2013) και εθνικούς πόρους. Κατά την παρούσα περίοδο, ξεκίνησαν προσεγγίσεις προσαρμοζόμενης διαχείρισης: το 2009 συντάχθηκε στρατηγικό σχέδιο για το Εθνικό Πάρκο Αξιού (<http://www.axiosdelta.gr/Portals/0/Documents/Strategic%20Plan.pdf>) και ένα αντίστοιχο σεμινάριο έλαβε χώρα για το Εθνικό Πάρκο Κερκίνης.

Τα δάση και οι δασικές εκτάσεις, στα οποία περιλαμβάνονται οι λόχμες με σκληρόφυλλη βλάστηση, τα εύκρατα χέρσα εδάφη και λόχμες και οι χλωώδεις διαπλάσεις, προστατεύονται από τη δασική νομοθεσία και υφίστανται αειφορική διαχείριση από τις δασικές υπηρεσίες, μέσω της εφαρμογής δασικών διαχειριστικών σχεδίων. Διατάξεις αειφορικής διαχείρισης περιλαμβάνονται στον Νόμο 3208/2003 (ΦΕΚ 303/Α/2003). Κάθε χρόνο η Δασική Υπηρεσία υλοποιεί ειδικό πρόγραμμα πρόληψης λαθρουλοτομιών και πρόγραμμα δασοπροστασίας για όλη τη χώρα για να προστατευθούν αποτελεσματικά τα δάση και οι δασικές εκτάσεις από τους πάσης φύσεως κινδύνους που τα απειλούν και ειδικά από πυρκαγιές, καταπατήσεις, εκχερσώσεις, παράνομη θήρα κ.λπ. Τα ανωτέρω αντικατοπτρίζονται και στην κατάσταση διατήρησης των δασικών τύπων οικοτόπων, καθώς 27 από τους 30 διατηρούν την υψηλή κατάσταση διατήρησής τους.

Annex A – General reporting format for the 2007-2012 report

Αρκετές δράσεις διαχείρισης και αποκατάστασης έχουν ληφθεί από άλλους φορείς, όπως ΜΚΟ, ινστιτούτα, δημόσια διοίκηση, πανεπιστήμια, με ευρωπαϊκή χρηματοδότηση (π.χ. LIFE, INTERREG, ΕΕΑ). Παραδείγματα αποτελούν η αποκατάσταση των δασών μαύρης πεύκης (9536*) από τη φωτιά στην Πελοπόννησο, δράσεις διατήρησης των παράκτιων θινών με *Juniperus* spp. (2250*), δράσεις διατήρησης της καφέ αρκούδας (*), η εγκατάσταση του δικτύου μικρο-αποθεμάτων για τη χλωρίδα. Έχουν επίσης γίνει δράσεις επικοινωνίας για είδη και τύπους οικοτόπων, όπως το έργο LIFE “Thalassa” για τα θαλάσσια θηλαστικά. Τα ανωτέρω, συνδυαζόμενα με δράσεις ενημέρωσης κοινού, έχουν μεταβάλει στη θετική κατεύθυνση τη γνώμη του κοινού στην Ελλάδα, όπως φαίνεται από τα αποτελέσματα δύο σχετικών ερευνών του Ευρωβαρόμετρου που διενεργήθηκαν το 2007 και το 2013.

Η γνώση για τη βιοποικιλότητα αυξήθηκε κατά την περίοδο αναφοράς. Ο αριθμός των ειδών Κοινοτικού ενδιαφέροντος με άγνωστη κατάσταση διατήρησης μειώθηκε από 111 σε 38. Επιπροσθέτως, οι Κόκκινοι Κατάλογοι των απειλούμενων ειδών φυτών και ζώων επικαιροποιήθηκαν το 2009.

Σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία (Νόμος 4014/2011), κατά την περιβαλλοντική αδειοδότηση για τις περιοχές του δικτύου Natura 2000 απαιτείται η σύνταξη τεύχους Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης, σύμφωνα με το άρθρο 6.3. της Οδηγίας των Οικοτόπων. Για την εφαρμογή της Οδηγίας για την Περιβαλλοντική Ευθύνη έχει εναρμονισθεί η εθνική νομοθεσία (Π.Δ.148/2009) και λειτουργεί αρμόδια συντονιστική αρχή στο ΥΠΕΚΑ (Συντονιστικό Γραφείο Αντιμετώπισης Περιβαλλοντικών Ζημιών). Τέλος, δύο θαλάσσιοι ΤΚΣ έχουν περιληφθεί στον Κοινοτικό Κατάλογο (GR4220033 and GR4130005) το 2012 οι οποίοι είναι ιδιαίτερης σημασίας για τη διατήρηση της μεσογειακής φώκιας και κοραλλιογενών υφάλων. Επισημαίνεται ότι από το τρέχον πρόγραμμα εποπτείας αναμένεται να προταθούν νέες θαλάσσιες περιοχές του δικτύου Natura 2000.

1.2. Translation into English

By Law no 3937/2011 (Official Journal 60/A/2011) on biodiversity conservation (art. 4., par. 1a), 239 out of the total 241 SCIs have been designated as SACs. The two remaining SCIs were included in the community list in 2012. General regulations aiming to protect and conserve the N2K network have been set in the same act (art. 8 of Law 3937/2011). Therein, the general regulations applied for the construction of buildings in land plots located outside urban settlements have been restricted when these land plots are within the N2K network providing them with a safety net over the pressure of urban sprawling. Moreover, driving vehicles off the road is prohibited in areas that host priority habitat types, or are considered as ecologically vulnerable (e.g. seasonal wetlands, sand dunes, streams, pastures, forests) (art. 13, par. 4 of Law no 3937/2011).

Priority habitats are also safeguarded from installations of renewable resources, i.e. wind farms, solar panels, small dams etc according to the respective spatial planning instrument (Decision no 49828, Official Journal 2464/B/2008) and from industrial infrastructure, including extraction (Decision no 11508, Official Journal 151/2009). With regard to measures for water dependent habitats and species, 12 out of 14 river basin management plans according to the Water Framework Directive have been approved and the remaining 2 are in the process of public consultation and approval; the impact of management measures will be evaluated in the next period. With law no 3983/2011 (Official Journal 144/A/2011) the Greek legislation was harmonized with the Marine Strategy Framework Directive 2008/56/EC. Especially with regard to *Posidonia* beds within N2K sites, fish trawling has been prohibited since 2007 (Ministerial Decision no 167378, Official Journal 241/D/2007). In this Decision, the exact boundaries of the prohibition areas are defined with coordinates. Aquacultures have also been prohibited over *Posidonia* beds within N2K sites (Law no 3937/2011). Moreover, the Coast Guard of the Ministry of Mercantile Marine patrols the marine area against illegal activities and addresses potential pollution incidents, for which there are contingency plans and equipment available.

The Biodiversity Law in 2011 consolidated the N2K sites in the national system of protected areas through their designation as “Habitats and Species Protection Areas” – distinguished in Special Areas of Conservation (SAC) and/or Special Protection Areas (SPAs). Around 28% of the surface area of SAC (7,860 km²) has been additionally designated as a protected area of a different type (National Park, Nature Reserve Area). An additional 3,2% of the surface area (~900 km²) is legally protected by forest legislation (National Forests, Aesthetic Forests, Wildlife Refuges, Protected Monuments). In addition, for certain SACs statutory and administrative measures, including the suspension of construction works (GR2410002, GR2450005) and the protection of mountain massifs (GR3000001, GR3000006) have been legally established. Moreover, small island wetland areas in SACs have benefited from a Presidential Decree (no 229/2012), that protects and highlights the values of small island wetlands.

Under a surveillance project currently underway, proposition of conservation objectives is being prepared. Furthermore, 28 Management Authorities (MA) for N2K sites currently operate, 27 of which, have been established in 2002, and have become fully operational during this reporting period. In total, ~ 35% of the surface area of SACs and SCIs are under the jurisdiction of a MA; In N2K sites with designated MA, conservation, monitoring, environmental education, public awareness activities etc were co-funded during the reporting period by the European Fund for Regional Development and

Annex A – General reporting format for the 2007-2012 report

national funds. It is worth noting that the adaptive management approach has gained recognition during the reporting period; one strategy plan has been drafted in 2009 for the Axios National Park (<http://www.axiosdelta.gr/Portals/0/Documents/Strategic%20Plan.pdf>) and a seminar was held for lake Kerkini National Park.

Forests and forested areas, including sclerophyllous scrub, grasslands, temperate heath and scrub, are protected by forest legislation and are sustainably managed by Forest Services, through the application of forest management plans. Provisions for sustainable forest management are included in Law 3208/2003 (Official Journal 303/A/2003). Moreover, Forest Services apply each year a specific program to combat illegal loggings and to address threats from fires, encroachments, land clearings, illegal hunting, etc. This is reflected in the conservation status of forest habitats; 27 out of 30 forest habitat types maintain high conservation status throughout their distribution in the country.

Several management/restoration activities have been also undertaken by other actors, such as NGOs, institutes, public administration, universities. These have benefited from EU funding such as LIFE, INTERREG and EEA grants. Examples are the restoration of black pine forests (9536*) after fire in the Peloponnese, the conservation of coastal dunes with *Juniperus* spp. (2250*), the conservation of the brown bear (*), the establishment of a network of plant micro-reserves. Communication activities for habitats and species have also taken place during the reporting period, such as the Life “Thalassa” project for marine mammals. The above, together with general public outreach actions, have changed positively the public opinion, as can be seen from the results of two surveys of the Flash Eurobarometer, conducted in 2007 and 2013.

Biodiversity knowledge has been enhanced during the reporting period. The number of species of unknown conservation status has dropped significantly from 111 to 38, due to fieldwork efforts. Prior to that, updated red data books of threatened plants and animals were produced in 2009.

Pursuant to national legislation (Law 4014/2011), environmental licensing in Natura 2000 sites requires the drafting of an extra issue of Special Ecological Assessment, in order to incorporate the requirements of Article 6.3 of the Habitats Directive.

On environmental liability, legislation has been put in place during the reporting period (Presidential Decree 148/2009) and a designated competent authority to fulfil the duties provided for in the Directive has been established within the Ministry of Environment.

Finally, two marine SCIs have been included in the Community list (GR4220033 and GR4130005) in 2012, to conserve marine habitats and species, including sites of importance for the survival of the Critically Endangered Mediterranean monk seal and coralligenous communities. It is further noted that from the current surveillance project, it is expected that more marine Natura 2000 sites will be identified.

2. General information sources on the implementation of the Habitats Directive

2.1 General information on the Habitats Directive

<http://www.ypeka.gr/Default.aspx?tabid=433&language=el-GR>

2.2. Information on the Natura 2000 network in the Member State

<http://www.ypeka.gr/Default.aspx?tabid=432&language=el-GR>

2.3 Monitoring schemes (Art 11)

The competent authorities for monitoring (Art 11) are the Ministry of Environment and the Management Authorities (for their areas of jurisdiction). Management Authorities are supervised by the Ministry of Environment.

2.4 Protection of species (Art 12-16)

Species are protected according to legislation, including Presidential Decree 67/1981 and law 3937/2011. The Ministry of Environment, including the Forest Service, is the competent authority.

2.5 Transposing of the Directive (legal texts)

Joint Ministerial Decision 33318/3028/11-12-1998 (Official Journal 1289/B/28-12-1998), as amended by the Joint Ministerial Decision 14849/853/E103/4-4-2008 (Official Journal 645/b/11-04-2008)

<http://www.ypeka.gr/Default.aspx?tabid=236&language=el-GR>

3. Natura 2000 – site designation

Annex A – General reporting format for the 2007-2012 report

	pSCIs, SCIs, SACs		SACs only	
	a) Number of pSCIs, SCIs, SACs	b) Area of pSCIs, SCIs, SACs	c) Number of SACs	d) Area of SAC's
3.1 All sites	241	28076	239	27798
3.1.1 Terrestrial area of sites (excluding marine areas)		21625		21608
3.1.2 Marine area of sites	101	6451	99	6190
3.2 Date of database used	31-10-2012			

4. Comprehensive management plans for the Natura 2000 sites (Art. 6(1))

4.1 Number of sites for which management plans have been adopted	4
4.2. % of the network area covered by management plans	2
4.3. Number of sites for which management plans are under preparation	34

5. Measures taken in relation to approval of plans projects (Art. 6.4)

5.1 Projects/plans with compensation measures

6. Measures taken to ensure coherence of the Natura 2000 Network (Art. 10)

A Presidential Decree has been issued (no 229/2012), to protect and highlight the values of small island wetlands. In total, 380 very small or larger wetlands (range of surface from 0.2 ha up to 7.9 ha) are included in the protection list and activities such as road construction, draining, filling up, agriculture, excavations etc are prohibited. Wetlands can act as “stepping stones” between protected areas, and the above legislative act increases the coherence of the Natura 2000 network on the islands of the country. The above instrument adds up to existing legislation (article 57 of Law 2639/1998), by which wildlife refuges are established. These refuges enhance the connectivity of the Natura 2000 network, since certain activities that undermine the ability of habitats and species to expand and migrate are prohibited, such as destruction of natural vegetation, inclusion in town planning, drainage etc. Furthermore, wildlife corridors constructed along the Egnatia motorway in Northern Greece facilitate the movements of the brown bear (*) and other mammals and thus connect their habitats and increase the connectivity of the Natura 2000 network.

7. Reintroduction of Annex IV species (Art 22.a)